

MATÉRIA

Művészeti Társaság • Matéria Artist Group
HUNGARY

BUDAPEST
2012

The Chroniclers of the Material

When the 2nd metro line was being built and the metro – on the very spot, where now there are deteriorated, broken and decaying materials, splinters and ashes create the vacuum of a non-existing kind of material, an anti-artistic national grave –, so on that very spot, on the Baross Square in Budapest the metro was being built a few decades ago. Then a so-called "pressure technique" was being used, which made the buildings, the pavements and the puddles of the square come alive. The materials started to speak, the walls and the airshaft windows were creaking, the old women's cupboards were groaning, and the puddles were bubbling. Yes, it was a chosen moment: the other times so silent puddles were bubbling after the April rains. The old women, who had just survived the pogrom, the war and the nationalization swallowed hard as the everyday treachery of the Kádár regime was aching in their bones. And secretly they crossed themselves, since a clear soul can always feel when the Creator sends a message through the created world. And a clear soul is also aware that the Creator finds joy in every created existence: earth, water and all the other created materials.

Therefore I assume that the members of the *Materia Art Association* are people of faith and humbleness, who are happy when the Creator is happy. They know that they can only adore life through the respect of the created world. Yet now, on the exhibition of 2012 organised in the Budapest Gallery they did grab something else as well. It is not accidental, that they came here into the heart of the city to bring their fresh and/or influential works in order to put them into a different dialogue situation with each other.

Into a different dialogue situation I say, because I feel that it has been long since the materials were talking so strongly in this city. The life, lights and misery of Budapest have become a part-song choir of the materials. Roaring and angry monologues keep alternating, metals and joints are talking, tired beams are moaning, the gas pipes are lamenting over survived times. And the flats and theatres won't give more warmth, the courtyards and kitchens wouldn't give light any more when the heavy-hearted lead and exhausted plastic are passing away. Material has become a fetish, we worship it and pray to it. Silk, georgette, metal light and chrome, a mirror reflected in a mirror, the Budapest of the *nouveau riche* who keep admiring themselves endlessly. These are the people who are crossing the bridge next to us, and when there is a traffic jam, they don't look left to see what materials frame the weekdays into feast days beyond the casinos. The chroniclers of the materials have never spoken so deeply and honestly about all our worries and desires as they are doing it now, when Budapest has become the city of bright plasters and decaying mortar, when the material is status and destruction at the same time. The material-god is reigning and we might adore it or hate it, but we don't understand, we can't hear what it really wants to say. The bullet marks in the walls from 1956 are still there because since 1956 there have been no caring hands to clean the windows of the city or to dissolve cement in the blue water of the sky. Those bullet marks from 1956 are still there, because the walls haven't been plastered since then. But never ever would anybody look at them. There is neither civilian nor historical identity, there is nobody, who would see memories in those holes, or who would respect the past kept by the lack of material there. This nation doesn't care about the material, doesn't want to know where they came from and where they are going. They don't care what it means to be a citizen in Budapest, living in the neighbourhood of the Budapest Gallery.

Therefore the chroniclers of the material tell stories in a way that fine artists rarely use. They sing about our petty, miserable yet in its desires so sweet life. They act as *Sebestyén Lantos* of the week-

days. The words of the materials are certainly mute words, but they get into us, as I said, these works of art together mean something different from what they would be separately, on their own.

István Haraszty swings, moves still he tries to hold on desperately. He would go and stay at the same time, while time is changing above him as the automatic bells in Buda start ringing at noon. Zsigmond H. Serényi's new colours have already been pushed away from white, but his fine, reduced lines adore the never seen order of Pest. This is being home-sick, longing for tranquillity, it is a kind of inner rhythm that this homeland – unfortunately – will never have. In my reading József Bartl's symbols and bleak sceneries exhibited here mean the broken city that has become an allegory. In a city, where everything sends a different message from what it could really say. János Dréher's plots, his spaces divided hard and strong, his plastered frameworks all bring the broken people into this downtown exhibition. For Dréher understands that we will never ever understand and love each other. I don't have to speak separately about László Paizs when recalling the destroyed plasters, as it was him whom I meant when talking about the historical identity. The form's that fell apart tell about the historical identity that also fell apart. Tamás Szikora's cubes have their own life. They are the narrators of the frozen caretaker and manager world, of the contra selected multinational existence. This city will never know anything more certain than the cube. The series is continued with the cube and the Hungarian poet Attila József. Ádám Gáll brings the plaster of heaven and hell, and those plasters meet, as the two sides of the wall are the same, and Gáll knows the weak point of walls. He knows that rock flour does not take care, it just covers everything. József Baksai's spread material is ripening with the days. A smudged world and a slipped reality – he is the narrator of the never uttered, never really told pains. The public understanding of existence doesn't have to be forced on András M. Novák, as he is talking about the consumer society, the everlasting and involuntary perpetuum mobile of consuming. He is talking about the desire that other materials would need our materials, for material desires material. Zoltán Tölg-Molnár's graphite prints and burnt in writings displayed at this exhibition have become the chroniclers of the city. Unfortunately, from the graffiti through the "small Hungary is not Hungary" there have been many messages that have burnt into and keep burning into the urban heads. It seems that István Birkás is the one who cares least about the city that is begging with its materials, that is decaying in its ferroconcrete and that is decreasing in the Danube bank. Although this city is full of those rootless people called country people, who have lost their identity and would never find themselves. They are the ones who cannot account for the past that Birkás can synthesise. Gábor Záborszky's melted materials mean the limitless existence, but not the infinite existence here. They stand for the moral spaces that cannot be set and for the flows that wash everything into one substance. György Jovánovics's organic plaster forms and his three-colour rhythms that almost create mathematical formulas at the back, would close the exhibition as they metaphorise how it feels to become one with the material.

And we all will become one with it. And not only one we would become one with it, but also we would become the same. That is what this many sided, still homogeneous exhibition reminds us of. Budapest in 2012 in the Budapest Gallery.

That is what the chronicles of the material are singing about. Listen to them if you want to live!

Krisztián Grecsó

A matéria krónikásai

Amikor a kettes metrót építették, és a metró – ott, ahol most romlott, megbontott és porladó anyagok, szálkák, szilánkok és hamu áll össze nem létező matériák vákuumává, egy anti-artistikus nemzeti sírgödörre –, szóval a Baross téren, néhány évtizeddel azelőtt, már épült metró, és akkor úgynevezett „tűnyomásos technikát” használtak. A Baross tér épületei, járdái és töcsái föléledtek. Az anyagok megszólaltak, recsegték a házfalak, az öreg lichthof-ablakok, nyikorgott a tánti stelázsija, és bugyborékolta a töcsák. Igen, kiválasztott pillanat volt: bugyborékolta az áprilisi esők után a máskor oly hallgatag töcsák. A nénik, akik éppen hogy túl voltak zsidótörvényeken, háborún, államosításon, és csak nyeltek, csontjukban fáj a kádári hétköznapi alatomossága, titokban keresztet vetettek, mert a tiszta lélek mindig érzi, ha a Teremtő a teremtett világán keresztül üzen. És a tiszta lélek azt is tudja, hogy a Teremtő örömet lelte minden teremtett létezőben, örült a földnek, a víznek, örvendett az általa létrehozott anyagoknak.

A Matéria Művészeti Társaság tagjait ezért hittel teli embereknek és alázatos alkotóknak gondolom, akik örülnek a Teremtő örömének. Tudják, hogy az életet imádni csak a teremtett világ tisztelétén keresztül lehet. És most, a Budapest Galériában rendezett 2012-es seregszemléjükön, az idei Matéria-tárlaton valami mást is elkaptak. Nem véletlenül jöttek ide, a város szívébe, és hozták el a friss és/vagy mértékadónak gondolt alkotásaikat, hogy azok most másfajta dialógushelyzetbe kerüljenek egymással, mint korábban.

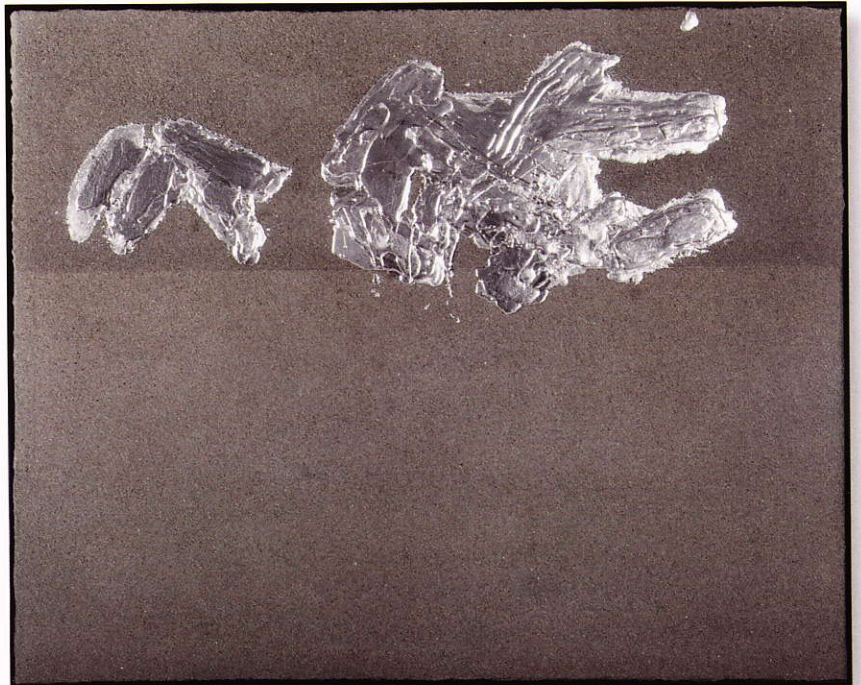
Másfajta dialógushelyzetbe, mondom, mert régen beszéltek ennyire az anyagok ebben a városban. Budapest élete, fénye, nyomora mára az anyagok többszámú kórusa lett, harsogó és dühödt monológok váltják egymást, fémek és illesztékek mondják a magukét, megfáradt gerendák jajgatnak, túléltek időközön sápiroznak a gázcsövek, és nem ad több meleget a lakás, a színház, nem világít többet az udvar, a konyha, ha nehézszívű ólmok és megfáradt műanyagok mennek el a másvilágra. Az anyag fétissé lett, imádjuk és könnyörgünk hozzá, selymek, zsorzsettek, metálfény és króm, a tükörben tükröződő tükör, az örökké magukat csodáló úrgazdagok Budapestje ez, akik itt hajtanak át, mellettünk a hídon, és ha dugó van, sem néznek balra, hogy a kaszinón túl, milyen matériák keretezik ünneppé a hétköznapiakat. Az anyagok krónikásai soha nem beszéltek még ilyen mélyen és őszintén minden szorongásunkról, vágyunkról, mint most, mikor Budapest a fényes vakolatok és foszló malter városa lett, mikor az anyag egyszerre státusz és romlás. Az anyagisten uralkodik, és imádjuk vagy gyűlöljük, de nem értjük, nem halljuk meg, mit akar mondani. Az ötvenhatos golyónyomok azért vannak ott a falakon, mert ötvenhat óta nem akadt egy gondos kéz, amelyik megmosta volna a város ablakainak üvegét, és cementet oldott volna az ég kék vizében; az ötvenhatos golyónyomok azért vannak ott, mert azóta nem vakoltak. De soha senki nem néz rájuk, nincs se polgári, se történelmi identitás, nincs, aki emlékeket nézett volna azokba a lyukakba, aki tisztelné az anyagiány őrizte múltat. Ez a nép nem törődik anyagait, nem akarja tudni, honnan jön és hová tart, hogy Budapesten, a Budapest Galéria környékén élve, mit jelent polgárnak lenni.

A matéria krónikásai ezért történeteket mesélnek, úgy, mint képzőművészek ritkán. A mi kisszerű, nyomorult és vágyaiban mégis olyan édes életünk dalolják el, a hétköznapi Lantos Sebestyénei ők. Az anyagok szavai persze néma szavak, de belénk türemkednek, és ahogy mondotam, az alkotások együtt, a ma levegőjében, ebben a galériában mást jelentenek, mint jelentenének külön-külön. Harasztly István kileng, mozog, és mégis kétségbeesetten kötődik, menne és maradna, úgy változik vele és felette az idő, ahogy megszólalnak délben az automata budai harangok. Serényi H. Zsigmond új színei már ellökődtek a fehértől, de finom, redukált vonalai imádják Pest sohasem látott rendjét, hon- és megnyugvásvágy ez, olyan belső ritmus, amilyenné ez a haza, sajnós, sohasem lesz. Bartl József szimbólumai és komor díszletei ezen a tárlaton nekem a megtört és allegóriává lett várost jelentik, ahol minden mást üzen, mint amit valójában mondhatna. Dréher János parcellái, keményen és szilárdan osztott terei, vakolt határai mind a megosztott és megtört népet hozzák erre a tematikussá lett belvárosi tárlatra, mert Dréher érti, hogy soha, de soha nem fogjuk érteni és szeretni egymást. Paizs Lászlóról külön nem kell szólni, a roncsolt vakolatok megidézésénél, a történelmi tudatnál igazából rá emlékeztem, a szétesett formák egy szétesett történelmi tudatról beszélnek. Szikora Tamás önálló életet élő kockái a bemerevedett, házmaster- és igazgatóvilág, a kontárszelektált multilét narrátorai, bizonyosabbat, ez a város, soha nem tud majd, mint a kocka. A kockával és a József Attila allúzióval folytatódik a sor, Gáll Ádám a menny és a pokol vakolatát hozza, és a vakolat összeér, mert ugyanaz a tűzfal két oldala, és Gáll ismeri a falak gyöngye pontját, tudja, hogy a kőpor nem ápol, csak eltakar. Baksai József elkent matériája érik a napokkal, elkent világ és megcsúszott valóság, itt a soha ki nem mondott, soha igazul ki nem beszélt fájdalom narrátora ő. M. Novák Andrásra egyébként sem kell rákényszeríteni a közéleti életolvasatot, a fogyasztói lét, a fogyasztás örök és kényeszerű örökmozgójáról beszél, a vágyról, hogy a mi anyagainkra is szüksége legyen más anyagoknak, mert az anyag az anyagot kívánja. Tölg-Molnár Zoltán grafitnyomatai, beégett föliratai ezen a tárlaton a város krónikásává lettek, a graffitiktól a „kis Magyarország nemországi”, sokféle üzenet égett már be a városi fejekbe, és ég is még, sajnós. Látszatra, Birkás István törődik legkevésbé az anyagaival könnyörgő, a vasbetonjában rogyadozó, a Duna-partjában fogyó várossal, pedig ez a város az identitásukat vesztett, és magukat soha meg nem találó, vidékinek nevezett gyökértelenekkel van teli, akik éppen ezzel a múlttal nem tudnak elszámolni, amit Birkás olyan remekül szintetizál. Záborszky Gábor elfolyt anyagai most a határtalan létet jelzik, de nem a végtelen létet, hanem a ki nem jelölhető erkölcsi tereket, a mindent összemosó és kikezdő átfolyásokat. Jovánovics György organikus gipszformái, szinte matematikai képletekké összeálló háromszín-ritmusai pedig ott hátul, a tárlat egyfajta zárásaként metaforizálják, hogy milyen, ha eggyé leszünk az anyaggal. Márpedig, előbb-utóbb, feleim, nem csak eggyé leszünk vele, hanem azonosak is. Erre emlékeztem ez a sokszólamú, mégis egységes tárlat, 2012 Budapestje a Budapest Galériában, erről dalolnak a matéria krónikásai. Hallgassák őket, ha élni akarnak!

GreCsó Krisztián

Záborszky Gábor







korlátozott mozgáster • Restricted Room for Maneuver • 2012
egyres technika • Mixed technique • 120x120 cm

Somolygó anyag • Wreathing Material • 2012
egyres technika • Mixed technique • 80x100 cm

Folyó és a partja • The River and the Coast • 2012
egyres technika • Mixed technique • 120x120 cm





Felkiáltójelek • Exclamation Marks • 2010

Vegyes technika • Mixed technique • 80x60 cm

A közép keresése • Search of the Middle • 2011

Vegyes technika • Mixed technique • 100x160 cm

Kínai ház • Chinese House • 2011

Vegyes technika • Mixed technique • 80x60 cm



BARTL JÓZSEF (Soroksár, 1932) festőművész, Munkácsy-díjas,
Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt kitüntetettje,
Magyar Képzőművészeti Főiskola 1952–1959, Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége,
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete tagja.

SZIKORA TAMÁS (Nyíregyháza, 1943–2012) festőművész, Munkácsy-díjas,
Magyar Képzőművészeti Főiskola 1970–1976, Magyar Iparművészeti Főiskola tanára 1990,
a párizsi Citides Arts Pollock-Krasner Alapítvány meghívása több hónapra.

GÁLL ÁDÁM (Debrecen, 1953) festőművész, Munkácsy-díjas,
Magyar Képzőművészeti Főiskola 1974–1978, Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete,
Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége, Magyar Festők Társasága tagja,
Homokhátsági Művészeti Egyesület egyik alapító tagja.

DRÉHER JÁNOS (Budapest, 1952) festőművész, Németh László-díjas,
Magyar Képzőművészeti Főiskola 1977–1982, II. Rákóczi Ferenc Gimnázium tanára 1982-től,
Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége, Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete,
dunaszerdahelyi Kortárs Magyar Galéria kuratóriumi tagja.

BIRKÁS ISTVÁN (Kunmadaras, 1947) festőművész, Munkácsy-díjas,
Magyar Képzőművészeti Főiskola 1964–1969,
dunaújvárosi Amatőr Műhely művészeti vezetője 1972–1989,
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete tagja.

HARASZTY ISTVÁN (Pestszentimre, 1934) szobrászművész, Kossuth-díjas, Erdemes Művész,
Dési Művészeti Stúdió 1961–1970, Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete,
Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia, Magyar Szobrász Társaság,
Magyar Iparművészeti Egyetem habilitációs bizottság tagja.

M. NOVÁK ANDRÁS (Kaposvár, 1944) festőművész, Munkácsy-díjas,
Magyar Képzőművészeti Főiskola 1964–1968, Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete,
Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége, Szinnyi Társaság, Magyar Festők Társasága tagja.

JOVÁNOVICS GYÖRGY (Budapest, 1939) szobrászművész, Kossuth-díjas, Kiváló Művész,
Prima Primissima-díjas (2011),
Magyar Képzőművészeti Főiskola 1957–1960, Magyar Képzőművészeti Főiskola tanára 1991-től.

TÖLG-MOLNÁR ZOLTÁN (Budapest, 1944) festőművész, Munkácsy-díjas,
Magyar Képzőművészeti Főiskola 1964–1970, a római Magyar Akadémia ösztöndíjasa,
Magyar Képzőművészeti Egyetem docense, Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete,
Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége tagja.

SERÉNYI H. ZSIGMOND (Szeged, 1937) festőművész-grafikus, Káplár Miklós-díjas,
Ferenczi Művészeti Stúdió 1960–1975, Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete,
Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége, Ferencvárosi Képzőművészek Egyesülete,
Magyar Festők Társasága tagja.

ZÁBORSZKY GÁBOR (Budapest, 1950) festőművész-grafikus, Munkácsy-díjas, Erdemes Művész,
Magyar Képzőművészeti Főiskola 1970–1974,
Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola tanára 1980-tól,
A Magyar Iparművészeti Főiskola adjunktusa 1989–1995,
Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tagja.

PAIZS LÁSZLÓ (Szentpétertúr, 1935–2009) festőművész, Kossuth-díjas,
Magyar Iparművészeti Főiskola 1955–1959, Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete,
Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége tagja.

BAKSAI JÓZSEF (Budapest, 1957) festőművész, Munkácsy-díjas,
Magyar Képzőművészeti Főiskola 1985–1990,
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete tagja.